

✧ Texty na tento týden - Nu 11–14

✧ Základní verš

„...nereptejte jako někteří z nich, a byli zahubeni Zhoubcem. To, co se jim stalo, je výstražný obraz a bylo to napsáno k napomenutí nám, které zastihl přelom věků.“ (1K 10:10.11)

Lidé si už velmi dávno všimli, že se psi i ostatní domácí zvířata chovají před příchodem zemětřesení neobvykle a neklidně.

Vědci zjistili, že zvířata jsou schopna postřehnout primární (podélné) seismické vlny, které se objevují před sekundárními (příčnými) vlnami. To je zřejmě i vysvětlení, proč zvířata podle pozorování reagují zmatkem a neklidem ještě dříve, než dorazí první citelné otřesy. Sloni dokonce dokážou zaregistrovat i zvukové vlny s velmi nízkou frekvencí a vibrace malých otřesů, které předcházejí zemětřesení a člověk je není schopen zachytit.

Už několik minut předtím, než 23. srpna 2011 zasáhlo zemětřesení o magnitudě 5,8 oblast Washington, D.C., se některá zvířata v Národní zoo začala chovat velmi divně. Lemuři začali velmi nahlas křičet už asi patnáct minut předtím, než se zem začala citelně chvěti.

Tento týden se budeme věnovat některým příkladům neobvyklého lidského neklidu, jehož příčinou však nebylo ani zemětřesení, ani žádná jiná přírodní katastrofa, ale spíše obyčejná hříšnost padlých lidských bytostí, které nehledaly odpočinek u toho, který jediný může dát pokoj všem, kteří k němu přicházejí poslušně a s vírou.

✧ Osnova lekce:

Při studiu této lekce se podíváme, jak kniha Numeri popisuje zkušenost izraelského národa, který po vysvobození z egyptského otroctví putoval pouští do nového domova. Při četbě těchto biblických textů budeme hledat příčiny jejich (a často i našeho) neklidu, nespokojenosti a určité životní únavy, ale také uvidíme obraz Boha, který do takových situací vstupuje a nabízí řešení.

I. Problémy způsobující v životě neklid a trápení

- Nu 11: Nespokojenost s životní situací (neděle)
- Nu 12: Nespokojenost s druhými (pondělí)
- Nu 13–14: Nespokojenost s Božím vedením (úterý)

II. Řešení přinášející pokoj a klid

- Nu 14: Boží milost a odpuštění (středa)
- Nu 14: Naše důvěra v Boží lásku (čtvrtek)

NE 4. července – Nespokojenost na poušti

Nu 11:1.32-34 „¹Lid si začal Hospodinu stěžovat na těžkosti. Hospodin to slyšel a vzplanul hněvem. Tu vyšlehl mezi nimi Hospodinův oheň a pohltil okraj tábora.

³²Lid se hned pustil do sbírání křepelek a sbíral je po celý den i po celou noc a po celý příští den; i ten, kdo nasbíral málo, měl deset chómerů. Rozložili si je okolo tábora. ³³Ještě měli v zubech maso, ještě nebylo ani rozžvýkáno, když Hospodin vzplanul proti lidu hněvem a počal lid být převelikou ranou.

³⁴Proto dali tomu místu jméno Kibrót-taava (to je Hroby žádostivosti), že tam pohřbili z lidu ty, kdo popadli žádostivostí.“

Nu 1:1 „Hospodin promluvil k Mojžíšovi na Sínajské poušti ve stanu setkávání prvního dne druhého měsíce ve druhém roce po jejich vyjití z egyptské země.“

Nu 11:2-31 „²Lid volal k Mojžíšovi. I modlil se Mojžíš k Hospodinu a oheň uhasil. ³Proto pojmenovali ono místo Tabéra (to je Spáleniště), že mezi nimi vyšlehl Hospodinův oheň. ⁴Chátru přimíšenou mezi nimi popadla žádostivost. Rovněž Izraelci začali znovu s pláčem volat: „Kdo nám dá najíst masa?“

⁵Vzpomínáme na ryby, které jsme měli v Egyptě k jídlu zadarmo, na okurky a melouny, na pór, cibuli a česnek. ⁶Jsme už celí seschlí, nevidíme nic jiného než tu manu.“ ⁷Mana byla jako koriandrové semeno a měla vzhled vonné pryskyřice. ⁸Lid ji chodíval sbírat, pak ji měli mlýnkem nebo drtili v hmoždíři, vařili v kotlíku nebo z ní připravovali podpopelné chleby; měla chuť jako pečivo zadělané olejem. ⁹Když v noci padala na tábor rosa, padala na něj i mana. ¹⁰Mojžíš slyšel, že lid pláče, každý u vchodu do svého stanu, čeled' vedle čeledi. Hospodin vzplanul velikým hněvem. I Mojžíš na to hleděl s nevolí ¹¹a vyčítal Hospodinu: „Proč zacházíš se svým služebníkem tak zle? Proč jsem u tebe nenalezl milost, žes na mě vložil všecken tento lid jako břímě? ¹²Copak jsem všecken tento lid počal já? Copak jsem ho porodil já, že mi říkáš: Nes jej v náručí, jako chůva nemluvítko, do země, kterou jsi přísáhl dát jeho otcům? ¹³Kde vezmu maso, abych je dal všemu tomuto lidu? Volají ke mně s pláčem: ‚Dej nám maso, chceme jíst.‘ ¹⁴Nemohu sám unést všecken tento lid, je to nad mé síly. ¹⁵Když už se mnou chceš takto jednat, raději mě zabij, jestliže jsem u tebe nalezl milost, abych se nemusel dívat na svoje trápení.“ ¹⁶Hospodin Mojžíšovi odvětil: „Shromažď mi sedmdesát mužů z izraelských starších, o nichž víš, že jsou staršími a správci v lidu. Vezmi je ke stanu setkávání, ať se tam postaví s tebou. ¹⁷Sestoupím a budu tam s tebou mluvit. A odeberu z ducha, který je na tobě, a vložím jej na ně. Ponesou pak břímě lidu s tebou, neponeseš je už sám. ¹⁸A lidu řekneš: Posvěťte se pro zítřek. Budete jíst maso, protože jste s pláčem volali k Hospodinu: ‚Kdo nám dá najíst masa? Jak dobře nám bylo v Egyptě!‘ Hospodin vám dá maso a najíte se. ¹⁹Nebudete je jíst jen jeden den, ani dva dny, ani pět dní, ani deset dní, ba ani dvacet dní, ²⁰ale po celý měsíc, až vám poleze z chřípí a zhnusí se vám. To proto, že jste zavrhli Hospodina, který je mezi vámi, když jste před ním s pláčem volali: ‚Proč jsme jen odešli z Egypta?‘“ ²¹Mojžíš namítl: „Šest set tisíc pěších je v lidu, uprostřed něhož jsem, a ty řekneš: ‚Dám jim maso a budou jíst po celý měsíc!‘ ²²To se pro ně budou porážet ovce a skot, aby se na všechny dostalo? Nebo se pro ně vychytají všechny ryby v moři, aby se na všechny dostalo?“ ²³Hospodin Mojžíšovi odvětil: „Což ruka Hospodinova je na to krátká? Hned uvidíš, uskutečnili-li se mé slovo, nebo ne.“ ²⁴Mojžíš tedy vyšel ven a oznámil Hospodinova slova lidu. Shromáždil sedmdesát mužů ze starších lidu a rozestavil je kolem stanu. ²⁵Hospodin sestoupil v oblaku, promluvil k němu a odebral z ducha, který byl na něm, a dal jej těm sedmdesáti starším. Sotva na nich duch spočinul, prorokovali, ale potom už nikdy. ²⁶Dva muži však zůstali v táboře, jeden se jmenoval Eldad a druhý Médad. I na nich spočinul duch, ačkoliv nepřišli ke stanu; byli totiž mezi zapsanými. Ti prorokovali v táboře. ²⁷Tu přiběhl mládenec a oznámil Mojžíšovi: „Eldad a Médad v táboře prorokují.“ ²⁸Nato se ozval Jozue, syn Núnův, který už jako jinoch přísluhoval Mojžíšovi, a zvolal: „Mojžíši, můj pane, zabraň jim v tom!“ ²⁹Ale Mojžíš mu řekl: „Ty kvůli mně zárlíš? Kéž by všecken Hospodinův lid byli proroci! Kéž by jim Hospodin dal svého ducha!“ ³⁰Potom se Mojžíš odebral s izraelskými staršími do tábora. ³¹Vtom se zvedl vítr seslaný Hospodinem, přihnál od moře křepelky a rozhodil je po táboře, asi do vzdálenosti jednodenní cesty na tu i na onu stranu kolem tábora, do výše kolem dvou loket nad zemí.“

PO 5. července – Nakažlivá nespokojenost

Nu 12:1-3.6-10 „¹Mirjam s Áronem mluvila proti Mojžíšovi kvůli kúšské ženě, kterou si vzal; pojal totiž za ženu Kúšanku. ²Říkali: ‚Což Hospodin mluví jenom prostřednictvím Mojžíše? Což nemluví i naším prostřednictvím?‘ Hospodin to slyšel. ³Mojžíš však byl nejpokornější ze všech lidí, kteří byli na zemi. [...] ⁶Řekl: ‚Poslyšte má slova: Bude-li mezi vámi prorok, já Hospodin se mu dám poznat ve vidění, mluvit s ním budu ve snu. ⁷Ne tak je tomu s mým služebníkem Mojžíšem. Má trvalé místo v celém mém domě. ⁸S ním mluvím od úst k ústům ve viděních, ne v hádankách; smí patřit na zjev Hospodinův. Jak to, že se tedy nebojíte mluvit proti mému služebníku Mojžíšovi?‘“ ⁹Hospodin vzplanul proti nim hněvem a odešel. ¹⁰Když oblak od stanu odstoupil, hle, Mirjam byla malomocná, bílá jako sníh. Áron se obrátil k Mirjamě, a hle, byla malomocná.“

Ex 3:1 „Mojžíš pásl ovce svého tchána Jitra, midjánského kněze. Jednou vedl ovce až za step a přišel k Boží hoře, k Chorébu.“

Ex 4:14-16 „¹⁴Tu Hospodin vzplanul proti Mojžíšovi hněvem a řekl: ‚Což nemáš bratra Árona, toho lévijce? Zná ho, ten umí mluvit. Jde ti už naproti a bude se srdečně radovat, až tě uvidí. ¹⁵Budeš k němu mluvit a vkládat mu slova do úst. Já budu s tvými ústy i s jeho ústy a budu vás poučovat, co máte činit. ¹⁶On bude mluvit k lidu za tebe, on bude tobě ústy a ty budeš jemu Bohem.‘“

Mi 6:4 „Vždyť jsem tě vyvedl z egyptské země, vykoupil jsem tě z domu otroctví, poslal jsem před tebou Mojžíše, Árona a Mirjam.“

Nu 12:11-13 „¹¹Tu řekl Áron Mojžíšovi: „Dovol, můj pane, nenech nás pykat za hřích, jehož jsme se ve své pošetilosti dopustili. ¹²At' není Mirjam jako mrtvě narozené dítě, jehož tělo je z poloviny stráveno, hned jak vyšlo z matčina lůna.“
¹³I volal Mojžíš k Hospodinu: „Bože, prosím uzdrav ji, prosím!“

ÚT 6. července – Nespokojenost jako začátek vzpoury

Nu 14:1-4 „¹Celá pospolitost se pozdvihla; dali se do křiku a lid tu noc proplakal. ²Všichni Izraelci reptali proti Mojžíšovi a Áronovi a celá pospolitost jim vyčítala: „Kéž bychom byli zemřeli v egyptské zemi nebo na této poušti! Kéž bychom zemřeli! ³Proč nás Hospodin přivedl do této země? Abychom padli mečem? Aby se naše ženy a děti staly kořistí? Nebude pro nás lépe vrátit se do Egypta?“ ⁴I řekl si vespolek: „Ustanovme si náčelníka a vraťme se do Egypta!““

Nu 13:26-33 „²⁶Přišli konečně k Mojžíšovi a Áronovi a k celé pospolitosti Izraelců na Páranskou poušť do Kádeše, podali jim a celé pospolitosti zprávu a ukázali jim ovoce té země. ²⁷Ve svém vyprávění mu řekli: „Vstoupili jsme do země, do níž jsi nás poslal. Vskutku oplývá mlékem a medem. A toto je její ovoce. ²⁸Jenomže lid, který v té zemi sídlí, je mocný a města jsou opevněná a nesmírně veliká. Dokonce jsme tam viděli potomky Anákovy. ²⁹Na jihu země sídlí Amálek, na pohoří jsou usazeni Chetejci, Jebúsejci a Emorejci, při moři a podél Jordánu Kenaanci.“ ³⁰Káleb však uklidňoval lid bouřící se proti Mojžíšovi. Říkal: „Vzhůru! Pojďme! Obsadíme tu zemi a jistě se jí zmocníme.“ ³¹Ale muži, kteří šli spolu s ním, tvrdili: „Nemůžeme vytáhnout proti tomu lidu, vždyť je silnější než my.“ ³²Pomluvami zhaněli Izraelcům zemi, kterou prozkoumali: „Země, kterou jsme při průzkumu prošli, je země, která požirá své obyvatele, a všechen lid, který jsme v ní spatřili, jsou muži obrovité postavy. ³³Viděli jsme tam zrůdy – Anákovci totiž patří ke zrůdám – a zdálo se nám, že jsme nepatrní jako kobylky, vskutku jsme v jejich očích byli takoví.““

Nu 14:5-10 „⁵Tu padli Mojžíš a Áron na tvář před celým shromážděním pospolitosti Izraelců. ⁶Jozue, syn Núnův, a Káleb, syn Jefunův, dva z těch, kdo dělali průzkum v zemi, rozřhli svá roucha a domlouvali celé pospolitosti Izraelců: „Země, kterou jsme při průzkumu procházeli, je země převelice dobrá. ⁸Jestliže nám Hospodin bude přát, uvede nás do této země a dá nám ji. Je to země oplývající mlékem a medem. ⁹Nechtějte se přece bouřit proti Hospodinu. Nebojte se lidu té země. Sníme je jako chleba. Jejich ochrana od nich odstoupila, kdežto s námi je Hospodin. Nebojte se jich!“ ¹⁰Celá pospolitost však křičela, aby je ukamenovali. Vtom se všem Izraelcům ukázala při stanu setkávání Hospodinova sláva.“

ST 7. července – Přímlyvce

Nu 14:11.12.15-20 „¹¹Hospodin řekl Mojžíšovi: „Jak dlouho mě bude tento lid znevažovat? Jak dlouho mi nebude věřit přes všechna znamení, která jsem uprostřed něho konal? ¹²Budu ho bít morem a vydědím jej, a z tebe učiním větší a zdatnější národ, než je on.“

¹⁵Když tento lid do jednoho usmrtíš, pronárody, které slyšely o tobě zprávu, řeknou: ¹⁶„Protože Hospodin nebyl s to uvést tento lid do země, kterou přísazně zaslíbil, pobil je na poušti.“ ¹⁷Nuže, nechť se prosím vyvýší tvá moc, Panovníku, jak jsi prohlásil. Řekl jsi: ¹⁸„Hospodin je shovívavý a nesmírně milosrdný, odpouští vinu a přestupek, ale viníka nenechá bez trestu, vinu otců stíhá na synech do třetího i čtvrtého pokolení.“ ¹⁹Promiň prosím tomuto lidu vinu podle svého velikého milosrdenství, jako jsi mu ji odpouštěl od Egypta až sem.“ ²⁰Hospodin odvětil: „Na tvou přímlyvu promjím.““

Nu 14:13.14 „¹³Mojžíš však řekl Hospodinu: „Uslyšíš o tom Egyptáně, neboť z jejich středu jsi vyvedl tento lid svou mocí, ¹⁴a budou o tom vykládat obyvatelům této země. Ti slyšeli, že ty, Hospodine, jsi uprostřed tohoto lidu, že ty, Hospodine, se zjevuješ tváří v tvář. Tvůj oblak stojí nad nimi, v sloupu oblakovém chodíš před nimi ve dne a v sloupu ohnivém v noci.“

Nu 14:21-23 „²¹Avšak, jakože jsem živ, Hospodinova sláva naplní celou zemi. ²²Proto žádný z mužů, kteří viděli mou slávu a má znamení, jež jsem činil v Egyptě i na poušti, a pokoušeli mě už aspoň desetkrát a neposlouchali mě, ²³nespatří zemi, kterou jsem přísazně zaslíbil jejich otcům; nespattří ji žádný, kdo mě znevažoval.“

J 17 „¹Po těch slovech Ježíš pozvedl oči k nebi a řekl: „Otče, přišla má hodina. Oslav svého Syna, aby Syn oslavil tebe, ²stejně jako jsi učinil, když jsi mu dal moc nad všemi lidmi, aby vše, co jsi mu svěřil, dal jim: život věčný. ³A život věčný je v tom, když poznají tebe, jediného pravého Boha, a toho, kterého jsi poslal, Ježíše Krista. ⁴Já jsem tě oslavil na zemi, když jsem dokončil dílo, které jsi mi svěřil. ⁵A nyní ty, Otče, oslav mne svou slávou, kterou jsem měl u tebe, dříve než byl svět. ⁶Zjevil jsem tvé jméno lidem, které jsi mi ze světa dal. Byli tvoji a mně jsi je dal; a tvoje slovo zachovali.“

⁷Nyní poznali, že všechno, co jsi mi dal, je od tebe; ⁸neboť slova, která jsi mi svědčil, dal jsem jim a oni je přijali. Vpravdě poznali, že jsem od tebe vyšel, a uvěřili, že ty jsi mě poslal. ⁹Za ně prosím. Ne za svět prosím, ale za ty, které jsi mi dal, neboť jsou tvoji; ¹⁰a všechno mé je tvé, a co je tvé, je moje. V nich jsem oslaven. ¹¹Již nejsem ve světě, ale oni jsou ve světě, a já jdu k tobě. Otče svatý, zachovej je ve mém jménu, které jsi mi dal; nechť jsou jedno jako my. ¹²Dokud jsem byl s nimi, zachovával jsem je v tvém jménu, které jsi mi dal; ochránil jsem je, takže žádný z nich nezahynul, kromě toho, který byl zavržen, aby se naplnilo Písmo. ¹³Nyní jdu k tobě, ale toto mluvím ještě na světě, aby v sobě měli plnost mé radosti. ¹⁴Dal jsem jim tvé slovo, ale svět k nim pojal nenávisť, poněvadž nejsou ze světa, jako ani já nejsem ze světa. ¹⁵Neprosím, abys je vzal ze světa, ale abys je zachoval od zlého. ¹⁶Nejsou ze světa, jako ani já nejsem ze světa. ¹⁷Posvět' je pravdou; tvoje slovo je pravda. ¹⁸Jako ty jsi mne poslal do světa, tak i já jsem je poslal do světa. ¹⁹Sám sebe za ně posvěcuj, aby i oni byli vpravdě posvěceni. ²⁰Neprosím však jen za ně, ale i za ty, kteří skrze jejich slovo ve mne uvěřili; ²¹aby všichni byli jedno jako ty, Otče, ve mně a já v tobě, aby i oni byli v nás, aby tak svět uvěřil, že ty jsi mě poslal. ²²Slávu, kterou jsi mi dal, dal jsem jim, aby byli jedno, jako my jsme jedno – ²³já v nich a ty ve mně; aby byli uvedeni v dokonalost jednoty a svět aby poznal, že ty jsi mě poslal a zamiloval sis je tak jako mne. ²⁴Otče, chci, aby také ti, které jsi mi dal, byli se mnou tam, kde jsem já; ať hledí na mou slávu, kterou jsi mi dal, neboť jsi mě miloval již před založením světa. ²⁵Spravedlivý Otče, svět tě nepoznal, ale já jsem tě poznal a také oni poznali, že jsi mě poslal. ²⁶Dal jsem jim poznat tvé jméno a ještě dám poznat, aby v nich byla láska, kterou máš ke mně, a já abych byl v nich.“

ČT 8. července – Víra nebo troufalost

Nu 14:39-45 „³⁹Když Mojžíš oznámil všem Izraelcům tato slova, začal lid velice truchlit. ⁴⁰Za časného jitra vystoupili nahoru na pohoří. Řekli: „Jsme připraveni vystoupit k místu, o němž Hospodin mluvil. Víme, že jsme zhrěšili.“ ⁴¹Ale Mojžíš je varoval: „Proč zase přestupujete Hospodinův rozkaz? Nezdáří se vám to. ⁴²Nevystupujte tam – vždyť ve vašem středu není Hospodin –, abyste neutrpěli porážku od svých nepřátel. ⁴³Amálekovci a Kenaanci tam budou proti vám a vy padnete mečem, protože jste se odvrátili od Hospodina. Hospodin s vámi nebude.“ ⁴⁴Přesto opovázlivě vystoupili nahoru na pohoří; ale schrána Hospodinovy smlouvy ani Mojžíš se nehnují ze středu tábora. ⁴⁵Vtom sestoupili Amálekovci a Kenaanci, kteří sídlili v onom pohoří, a bili je a pobíjeli až do Chormy.“

1K 10:1-11 „¹Chtěl bych vám připomenout, bratří, že naši praotcové byli všichni pod oblakovým sloupem, všichni prošli mořem, ²všichni byli křtem v oblaku a moři spojení s Mojžíšem, ³všichni jedli týž duchovní pokrm ⁴a pili týž duchovní nápoj; pili totiž z duchovní skály, která je doprovázela, a tou skálou byl Kristus. ⁵A přece se většina z nich Bohu nelíbila; vždyť „poušť byla poseta jejich těly“. ⁶To vše se stalo nám na výstrahu, abychom nezatožili po zlém jako oni. ⁷A také nebudte modláři jako někteří z nich, jak je psáno: „Usadil se lid, aby jedl a pil, a potom povstali k tancům.“ ⁸Ani se neoddávejme smilstvu jako někteří z nich, a padlo jich za jeden den třiadvacet tisíc. ⁹A také nechtějme zkoušet Pána, jako to dělali někteří z nich, a hynuli od hadího uštknutí, ¹⁰ani nereptejte jako někteří z nich, a byli zahubeni Zhoubcem. ¹¹To, co se jim stalo, je výstražný obraz a bylo to napsáno k napomenutí nám, které zastihl přelom věků.“

PÁ 9. července – Podněty k zamyšlení

„Zdalo se, že nyní upřímně činí pokání. Rmoutili se však spíš nad důsledky svého špatného jednání než nad svou nevďěčností a neposlušností. Když zjistili, že Hospodin je ve svém rozsudku neoblomný, jejich vlastní vůle opět získala navrch a oni prohlásili, že se nevrátí zpět do pouště. Hospodin vyzkoušel jejich zdánlivé podřízení se a ukázal jim, že není opravdové. Jejich srdce se nezměnila a čekali jen na nějakou záminku k nové vzpouře. Kdyby byli svého hříchu litovali, když jim byl věrně představen, nikdy by byli neřekli nic takového. Ale oni pocítovali lítost nad odsouzením. Jejich smutek nebyl projevem pravého pokání a nemohl zvrátit rozsudek.“

Celou noc strávili nařikáním a k ránu se rozhodli, že svou zbabělost napraví. Když je Bůh vyzýval, aby šli kupředu a obsadili zemi, odmítli. A teď, když jim nařídil, aby se stáhli, znovu se vzbouřili.“ (PP 289; NUD 182)

„Víra nemá nic společného s opovázlivostí. Pravá víra člověka před opovázlivostí chrání. Satan se však snaží víru opovázlivostí nahradit. Víra se spoléhá na Boží zaslíbení, vede k poslušnosti a nese ovoce. Opovázlivost se také dovolává Božích zaslíbení, ale využívá jich jako satan – k ospravedlnění hříchu. Víra měla vést naše prarodiče k tomu, aby se spoléhali na Boží lásku a žili podle Božích příkázání. Opovázlivost je však vedla k přestoupení Božího zákona. Mysleli si, že je nekonečná Boží láska zachrání před následky hříchu. Pravá víra si nikdy nečiní nárok na Boží milost, aniž by plnila podmínky, za kterých ji Bůh uděluje. Pravá víra se zakládá na Božích zaslíbeních a ustanoveních.“ (DA 126; TV 77)

Otázky k rozhovoru

1. Uvažujte o rozdílu mezi vírou a troufalostí. Proč by byla snaha o obsazení Kanaánu na začátku vnímána jako krok víry, a nakonec, když se Izraelci rozhodli záutočit, šlo o troufalost? Proč okolnosti a naše pohnutky hrají tak velkou roli v rozdílu mezi krokem víry a troufalostí?

2. Uvažujte o skutečnosti, že ačkoliv nám Bůh odpouští naše hříchy, často musíme žít s jejich následky. Jak můžete pomoci těm, kteří sice vědí, že jim Bůh odpustil, ale následky hříchu i tak ovlivňují nejen je samotné, ale i jejich blízké?

Praktický závěr

Podělte se s ostatními ve skupině o to, co praktického jste se naučili z této lekce při studiu Bible. Jak lze toto naučení uvést do každodenního života?

Podněty k modlitbám

Modlete se jeden za druhého, za své radosti i starosti.
 Modlete se spolu za ty, kteří z nějakého důvodu přestávají či již přestali navštěvovat vaše společenství. Jak jim můžete dát najevo, že je máte stále rádi?
 Modlete se i za lidi ve svém okolí (přátele, sousedy, příbuzné...), kterým byste rádi představili Boží lásku.

